

Határozatok Tára

YVES BOT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2013. november 28.¹

C-530/12. P. sz. ügyBelső Piaci Harmonizációs Hivatal

**(védjegyek és formatervezési minták) (OHIM)
kontra**

National Lottery Commission

„Fellebbezés — Közösségi védjegy — 207/2009/EK rendelet — Az 53. cikk (2) bekezdésének c) pontja — Közösségi védjegy — Nemzeti jog alapján fennálló korábbi szerzői jogon alapuló törlési kérelem — A nemzeti jog ismerete és értelmezése — Az uniós bíróság feladata”

1. Fellebbezésében a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) az Európai Unió Törvényszéke által a National Lottery Commission kontra OHIM – Mediatek Italia és De Gregorio (kéz ábrázolása) ügyben² 2012. szeptember 13-án hozott azon ítélet hatályon kívül helyezését kéri, amellyel a Törvényszék helyt adott a National Lottery Commission³ által az OHIM első fellebbezési tanácsa 2010. június 9-i – egyrésről a Mediatek Italia Srl⁴ és M. de Gregorio, másrésről pedig az NLC közötti törlési eljárással kapcsolatos – határozatának⁵ hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett keresetnek.

2. A jelen ügy alkalmat ad a Bíróság számára arra, hogy pontosítsa a nemzeti jognak az európai uniós jogrendben elfoglalt helyét, és meghatározza azon felülvizsgálat irányvonalait, amelyet az uniós bíróságnak e jog tartalma és értelmezése tekintetében a közösségi védjegyre vonatkozó jogviták keretében gyakorolnia kell.

3. A fellebbezés első jogalapja különösen azt a kérdést veti fel, hogy a Törvényszék az OHIM valamelyik fellebbezési tanácsának határozata elleni kereset tárgyában eljárva hivatalból is vizsgálhatja-e a valamely közösségi védjegy törlését a nemzeti jog által védett korábbi szerzői jog alapján kérelmező felperes által hivatkozott nemzeti anyagi jog tartalmát.

4. E tekintetben a jelen indítványban azt állítom, hogy a jogszerűség teljes körű felülvizsgálatának a Törvényszékre háruló feladata feltételezi, hogy a Törvényszék olyan megoldást adhat a jogvitára, amely összhangban van a hatályos nemzeti joggal, és e célból szükség esetén hivatalból vizsgálhatja a felek által állításaik alátámasztására hivatkozott nemzeti jogszabályok tartalmát, alkalmazásuk feltételeit és hatályukat.

5. Megjegyzem azonban, hogy amikor az uniós bíróság hivatalból végzi el e vizsgálatot, tiszteletben kell tartania a kontradiktórius eljárás elvét.

1 — Eredeti nyelv: francia.

2 — T-404/10. sz. ügy, a továbbiakban: megtámadott ítélet.

3 — A továbbiakban: NLC.

4 — A továbbiakban együttesen: Mediatek Italia.

5 — R 1028/2009-1. sz. ügy, a továbbiakban: megtámadott határozat.

6. Mivel a Törvényszék nem tartotta tiszteletben a fenti elvet, az javaslom a Bíróságnak, hogy adjon helyt a fellebbezésnek, és helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet.

7. Mivel a jelen ügyben úgy tűnik számomra, hogy a per állása nem teszi lehetővé az érdemi határozathozatalt, végül azt javaslom a Bíróságnak, hogy az ügyet utalja vissza a Törvényszék elé.

I – Jogi háttér

A – A 207/2009/EK rendelet

8. A közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendeletet⁶ a közösségi védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet⁷ hatályon kívül helyezte és kodifikálta, mely utóbbi 2009. április 13-án lépett hatályba.

9. A 207/2009 rendelet 53. cikke (2) bekezdésének c) pontja szerint:

„A közösségi védjegyet a hivatalhoz benyújtott kérelem vagy a védjegybitorlási perben előterjesztett viszontkereset alapján törölni kell továbbá akkor is, ha a megjelölés használata különösen a következő korábbi jogok oltalmára irányadó nemzeti vagy közösségi jogszabályok alapján megtiltható:

[...]

c) szerzői jog”.

10. E rendelet 76. cikkének (1) bekezdése az alábbiak szerint rendelkezik:

„A[z OHIM] az előtte folyó eljárásban a tényeket hivatalból vizsgálja. A lajstromozás viszonylagos kizáró okaival összefüggő eljárásban azonban a hivatal a vizsgálat során a felek által előterjesztett tényálláshoz, bizonyítékokhoz és érvekhez, valamint a kérelem szerinti igényekhez kötve van.”

B – A 2868/95/EK rendelet

11. A 2005. június 29-i 1041/2005/EK bizottsági rendelettel⁸ módosított, a 40/94 rendelet végrehajtásáról szóló, 1995. december 13-i 2868/95/EK bizottsági rendelet⁹ többek között meghatározza a közösségi védjegyoltalom megszűnésének megállapítására, illetve a közösségi védjegy törlésére irányuló eljárások OHIM előtti lefolytatására alkalmazandó szabályokat.

12. A végrehajtási rendelet 37. szabálya b) pontjának iii. alpontja a következőképpen rendelkezik:

„A[z OHIM-hoz] benyújtott, a megszűnés megállapítására vagy a védjegy törlésére irányuló kérelemnek tartalmaznia kell:

[...]

6 — HL L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.

7 — HL L 78., 1. o.

8 — HL L 172., 4. o.

9 — HL L 303., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 189. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet.

b) a kérelem alapjául szolgáló okokkal kapcsolatban:

[...]

iii. a [207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése] alapján benyújtott kérelem esetén a törlési kérelem alapjául szolgáló jogra vonatkozó adatokat, valamint azokat az adatokat, amelyek igazolják, hogy a kérelmező [e rendelet 53. cikkének (2) bekezdésében] említett korábbi jog jogosultja, vagy az irányadó nemzeti jogszabályok értelmében e jog alapján igényt támaszthat”.

II – A jogvita előzményei és a megtámadott határozat

13. 2007. október 2-án az NLC kérelmére az OHIM lajstromozta az alábbi közösségi ábrás

védjegyet¹⁰:

14. 2007. november 20-án a Mediatek Italia a 40/94 rendelet 52. cikke (2) bekezdésének c) pontja – jelenleg a 207/2009 rendelet¹¹ 53. cikke (2) bekezdésének c) pontja – alapján az OHIM előtt a szóban forgó védjegy törlése iránti kérelmet terjesztett elő M. de Gregorio alábbiakban ábrázolt korábbi ábrás megjelölésre vonatkozó korábbi szerzői jogának¹² fennállása alapján:

15. 2009. július 16-i határozatával az OHIM törlési osztálya e kérelemnek helyt adott, lényegében azzal az indokkal, hogy a Mediatek Italia bizonyította, miszerint a szóban forgó, védjegyoltalom alatt álló megjelöléssel közel azonos megjelölés az olasz jogszabályok alapján szerzői jogi védelem alatt áll, valamint hogy e jog az említett védjegyoltalommal szemben elsőbbséget élvez.

16. Az NLC fellebbezést nyújtott be e határozattal szemben.

17. Az OHIM első fellebbezési tanácsa a megtámadott határozattal elutasította e fellebbezést.

18. Először is a fellebbezési tanács megállapította, hogy a Mediatek Italia bizonyítékot szolgáltatott a mű megalkotására, valamint a szerzői jogi jogosultság fennállására azon 1986. szeptember 16-i, magánokirat formájában létrejött szerződés¹³ fénymásolatának benyújtásával, amellyel a mano portafortuna szerzőjeként feltüntetett harmadik személy kijelentette, hogy a szerződés mellékletében további rajzokkal együtt szereplő mű többszörözésének és felhasználásának jogát a törlést kérelmező egyik fél részére átengedte.

10 — A továbbiakban: szóban forgó védjegy.

11 — Jóllehet az eljárást a 40/94 rendelet időbeli hatálya alatt indították, a jelen indítványban kizárólag a 207/2009 rendeletre történő hivatkozások szerepelnek, amely nem módosította a vonatkozó rendelkezések szövegét.

12 — A továbbiakban: mano portafortuna.

13 — A továbbiakban: 1986-os szerződés.

19. Másodszor úgy vélte, hogy az NLC által említett szabálytalanságok, azaz a szerzőijog-védelem 70 éves maximális időtartamának említése, jóllehet ezen időtartam csak az 1996-os év óta áll fenn, a postai bélyegző dátuma, amely vasárnapnak felel meg, amikor a postahivatalok zárva tartanak, valamint a mano portafortuna rajza és a mellékletben szereplő többi rajz közötti minőségi és fogalmi különbség nem keltenek kételyeket az 1986-os szerződés valódisága vonatkozásában.

20. Harmadszor pontosította, hogy bár a magánokirat – az olasz polgári törvénykönyv 2702. cikkével összhangban az ellenkezőnek a hamisítás címén indított eljárásban történő megállapításáig – teljes bizonyító erővel tanúsítja az azt aláíró felek nyilatkozatainak eredetét, hatáskörrel rendelkezik arra, hogy annak tartalmát szabadon értékelje.

III – A Törvényszék előtt előterjesztett kereset és a megtámadott ítélet

21. A Törvényszék Hivatalához 2010. szeptember 8-án érkezett keresetlevelével az NLC hatályon kívül helyezés iránti keresetet nyújtott be a megtámadott határozat ellen.

22. Keresetének alátámasztására az NLC három jogalapra hivatkozott, amelyek egyenként a 207/2009 rendelet 53. cikke (2) bekezdése c) pontjának megsértésén, annak jogellenességén, hogy a fellebbezési tanács nem engedélyezett szóbeli szakaszt vagy vett igénybe bizonyítási eszközöket, valamint azon alapultak, hogy a fellebbezési tanács tévesen ítélte meg az 1986-os szerződés hitelességének vizsgálatára vonatkozó hatáskörét.

23. A megtámadott ítéletben a Törvényszék helyt adott az említett keresetnek, és az OHIM-ot kötelezte a költségek megfizetésére.

24. A Törvényszék, amely az első és a harmadik jogalapot együttesen vizsgálta, a megtámadott ítélet 17–21. pontjában először is felidézte a nemzeti jog keretében védett korábbi szerzői jogon alapuló, közösségi védjegy törlésére irányuló kérelemre vonatkozó eljárást.

25. A megtámadott ítélet 18. és 19. pontjában idézte az Edwin kontra OHIM ügyben 2011. július 5-én hozott ítélet¹⁴ 50–52. pontját, azt megelőzően, hogy a megtámadott ítélet 20. pontjában emlékeztetett volna a „köztudomású tény” fogalmán alapuló saját ítélkezési gyakorlatára, amely szerint az OHIM-nak „hivatalból kell tájékozódnia – az erre megfelelőnek tartott módon – az érintett tagállam nemzeti jogáról, amennyiben az erre vonatkozó információk szükségesek az illető: törlési ok alkalmazási feltételeinek, különösen pedig az előadott tények valóságtartalmának vagy a benyújtott okiratok bizonyító erejének a megítéléséhez”.

26. A fenti elvekre tekintettel a Törvényszék a megtámadott ítélet 23. és 24. pontjában kimondta, hogy jóllehet „a fellebbezési tanács helyesen alapította álláspontját az 1986-os szerződés bizonyító erejét meghatározó olasz jogszabályokra”, mindazonáltal kötelessége „ellenőrizni [...], hogy [a fellebbezési tanács] helyesen értelmezte-e a vonatkozó olasz jogot, amikor arra a következtetésre jutott, hogy az olasz polgári törvénykönyv 2702. és 2703. cikkének alkalmazásában az 1986-os szerződés a hamisítás címén indított eljárás megindításáig teljes bizonyító erővel tanúsítja az azt aláírók által tett nyilatkozatok eredetét”.

14 — C-263/09. P. sz. ügy, EBHT 2011., I-5853.o.

27. Azt követően, hogy emlékeztetett az olasz polgári törvénykönyv 2702–2704. cikkének tartalmára, a Törvényszék az alábbiak szerint fejtette ki álláspontját:

„29 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy az olasz polgári törvénykönyv 2702–2704. cikkéből következik, hogy az ilyen kijelentés a jelen ügy körülményei között csak akkor helytálló, ha a szerződés feleinek aláírása jogilag elismertnek tekinthető, mivel azt az olasz polgári törvénykönyv 2703. cikke alkalmazásával hitelesítették, vagy azzal a feltétellel, hogy az említett törvénykönyv 2704. cikkében szereplő valamely kivétel alkalmazandó.

[...]

31 [...] az olasz polgári törvénykönyv 2704. cikkének alkalmazását illetően hangsúlyozni kell, hogy annak alapján harmadik felekkel szemben olyan magánokiratra, amelyen az aláírást nem hitelesítették, a nyilvántartásba vételét vagy olyan tény bekövetkezését követő naptól kezdve lehet hivatkozni, amely ugyanolyan bizonyossággal tanúsítja az okirat korábbi létrejöttét.

32 A Corte suprema di cassazione (olasz semmítőszék) ítélkezési gyakorlata szerint a magánokiraton elhelyezett postai bélyegző a polgári törvénykönyv 2704. cikke értelmében ezen okirat pontos időpontját bizonyító ténynek minősül, amennyiben a postai bélyegző magán a dokumentumon szerepel (2007. június 14-i 13912. sz. ítélet^[15]). Szintén ezen ítélkezési gyakorlatból következik, hogy a postai bélyegző dátumának valóságával ellentétes bizonyíték a hamisítás címén indított eljárás megindítása nélkül is előterjeszhető”.

28. A Törvényszék a megtámadott ítélet 33. pontjában még arra rámutatva, hogy „noha a megtámadott határozat semmilyen módon nem utal az olasz polgári törvénykönyv 2704. cikkére, említi az 1986. szeptember 21-i postai bélyegzőt”, az említett ítélet 34. pontjában elismeri, hogy „a postai bélyegző feltüntetése olyan adat, amely lehetővé teszi annak megállapítását, hogy az 1986-os szerződés bizonyítottan 1986. szeptember 21. óta létezett”, mielőtt azonban az említett ítélet 35. pontjában hozzátenné, hogy „a [Corte suprema di cassazione] ítélkezési gyakorlatának alkalmazásában az [NLC] anélkül bizonyítható, hogy az 1986-os szerződés valójában a postai bélyegzőn szereplő időponttól eltérő időpontban jött létre, hogy meg kellene indítania a hamisítás címén indított eljárást”.

29. A Törvényszék a megtámadott ítélet 36. pontjában a fentiekből az alábbi következtetést vonta le:

„Ily módon a fellebbezési tanács annak megállapításával, [...] hogy az 1986-os szerződés »magánokirat [volt], és ezért a polgári törvénykönyv 2702. cikkének megfelelően a hamisítás címén indított eljárás lefolytatásáig teljes bizonyító erővel [tanúsította] az azt aláírók nyilatkozatainak eredetét«, jöllehet az ilyen eljárás megindítása a jelen ügy körülményei között nem volt szükséges, a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése alapján alkalmazandó nemzeti jog téves értelmezését követte, és ebből következően helytelenül értékelte hatáskörének pontos terjedelmét.”

30. Ezt követően, miután a megtámadott ítélet 39. pontjában rámutatott, hogy az 1986-os szerződést érintő szabálytalanságokra vonatkozó megállapításokat befolyásolhatta az olasz jog téves értelmezése, mivel „megállapítható, hogy a fellebbezési tanács nagyobb jelentőséget tulajdonított ezen adatoknak arra az esetre, ha úgy találná, hogy az [NLC] vitathatja előtte a postai bélyegzőn szereplő dátum bizonyítottságát, és hogy ezért az 1986-os szerződés nem tanúsítja szükségképpen a benne foglalt nyilatkozatok eredetét”, a Törvényszék a megtámadott ítélet 40. pontjában kimondta, hogy a Mediatek Italia által hivatkozott korábbi jog védelmére vonatkozó nemzeti jog téves értelmezése befolyásolhatta a megtámadott határozat tartalmát.

15 — A továbbiakban: 2007. június 14-én hozott ítélet.

31. A Törvényszék a megtámadott ítélet 41. pontjában megállapította, hogy a megtámadott határozatot hatályon kívül kell helyezni, anélkül hogy a második jogalapot meg kellene vizsgálni.

IV – A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

32. Az OHIM kéri a megtámadott ítélet hatályon kívül helyezését és az NLC-nek a nála felmerült költségek viselésére való kötelezését, míg az NLC kéri a fellebbezés elutasítását.

33. Fellebbezése alátámasztására az OHIM három jogalapra hivatkozik, amelyek közül az elsőt a Bíróság által a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett, ugyanezen rendelet 76. cikke (1) bekezdésének megsértésére és a végrehajtási rendelet 37. szabályának megsértésére, a másodikat az OHIM meghallgatáshoz való jogának megsértésére, a harmadikat pedig nyilvánvaló következetlenségre és a tények elferdítésére alapítja.

A – A 207/2009 rendelet 76. cikke (1) bekezdésének és a végrehajtási rendelet 37. szabályának megsértésére alapított első jogalapról

34. Első jogalapjával, amely két részre oszlik, az OHIM azt állítja, hogy a Törvényszék nem alapíthatta álláspontját sem az olasz polgári törvénykönyv 2704. cikkére (első rész), sem pedig a 2007. június 14-i ítéletre (második rész), mivel e két elemre a felek nem hivatkoztak, és ezért azok nem képezték a fellebbezési tanács előtt folyamatban lévő jogvita tárgyát.

1. A felek érvei

35. Mivel az OHIM úgy véli, hogy a Törvényszék okfejtéséből nem tűnik ki egyértelműen, hogy a Törvényszék a nemzeti jogot jogi kérdésnek vagy köztudomású ténynek tekinti, másodlagosan az alábbiakra hivatkozik:

- amennyiben a Törvényszék úgy vélte, hogy a nemzeti jog alkalmazása jogkérdésnek minősül, megsértette a végrehajtási rendelet 37. szabálya b) pontjának iii. alpontjában kimondott elvet, amely szerint a nemzeti jogra hivatkozó félnek kell az OHIM rendelkezésére bocsátania azokat az adatokat, amelyek bizonyítják a jogszabályok tartalmát és azt, hogy azok az adott ügyre mennyiben alkalmazandók, valamint álláspontja ellentétes a fent hivatkozott Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítéletben szereplő megoldással, amelyből kitűnik, hogy a nemzeti jog olyan ténykérdés, amelyre a feleknek kell hivatkozniuk, és amelyet nekik kell bizonyítaniuk;
- amennyiben a Törvényszék úgy vélte, hogy a nemzeti jog alkalmazása ténykérdésnek minősül, indokolatlanul minősítette a nemzeti jogszabályokat „köztudomású ténynek”, amelyet e jogcímen az OHIM saját kezdeményezésére vizsgálhat és amelyre így hivatkozhat, valamint ezen kívül a fellebbezési tanács értékelését a saját értékelésével helyettesítette, és olyan adatokat értékelt, amelyekről az említett tanács nem foglalt volna állást.

36. Az NLC erre azt a választ adja, hogy a végrehajtási rendelet 37. szabálya és a fent hivatkozott Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítélet kizárólag a felperest terhelő bizonyítási teherre vonatkozik, és sem az alperesre, sem pedig az OHIM-ra nem utal.

37. Ezenkívül azt állítja, hogy az OHIM kötelessége a nemzeti jogot helyesen alkalmazni, és arról hivatalból tájékozódni abban az esetben, ha ez valamely törlési ok alkalmazási feltételeinek értékelése során szükséges.

38. Az NLC hozzáteszi, hogy a fellebbezési tanács nem szorítkozott a ténybeli értékelésre, hanem jogkérdésben hozott határozatot. A 207/2009 rendelet 76. cikke (1) bekezdésének olyan értelmezése, amely a fellebbezési tanács által végzett vizsgálatot kizárólag a felperes által felhozott viszonylagos kizáró okokra korlátozza, ellentétes azon alapvető jogelvek alkalmazásával, amelyeket az OHIM-nak figyelembe kell vennie, ahogyan arra a hivatkozott rendelet a (13) preambulumbekkezdésében és a 83. cikkében emlékeztet.

39. Végül az NLC rámutat, hogy a fellebbezési tanács által elkövetett tévedés az olasz polgári törvénykönyv 2702. és 2703. cikkének téves értelmezéséből ered, mely utóbbiakra felhívták a figyelmét, és hogy az 1986-os szerződés bizonyító erejének kérdését felvetették a fellebbezési tanács és a Törvényszék előtt. Következésképpen, még annak feltételezése esetén is, hogy a Törvényszék tévesen kezdeményezett vitát az olasz polgári törvénykönyv 2704. cikke és a kapcsolódó ítélkezési gyakorlat vonatkozásában, e tévedés nem befolyásolta az általa folytatott vizsgálat eredményét oly módon, hogy annak következtében a fellebbezést el kellene utasítani.¹⁶

2. Értékelés

a) Előzetes észrevételek

40. Az első jogalap, amellyel az OHIM azt rója fel a Törvényszéknek, hogy megváltoztatta a jogvita tárgyát annak érdekében, hogy olyan rendelkezéseket és ítélkezési gyakorlatot vegyen alapul, amelyre a felek nem hivatkoztak, kizárólag a 207/2009 rendelet 76. cikke (1) bekezdésének és a végrehajtási rendelet 37. szabályának megsértésén alapul.

41. Jóllehet e jogalap új, mivel azt első ízben a Bíróság előtt hozták fel, számomra elfogadhatónak tűnik, tekintettel arra, hogy mivel a megtámadott ítélet indokolása folytán merült fel, arra feltételezetten nem lehetett korábban hivatkozni.

42. Ezzel szemben a hatásossága megkérdőjelezhető.

43. A kifogás alapjául szolgáló két rendelkezés kizárólag az OHIM előtti eljárás lefolytatásával kapcsolatos. Az első pontosítja az OHIM-nak a tényállás általa lefolytatandó vizsgálata során betöltött szerepét, míg a második felsorolja azon adatokat, amelyeket a közösségi védjegy megszűnésének megállapítása vagy törlése iránt az OHIM-hoz benyújtott kérelemnek tartalmaznia kell.

44. E rendelkezések egyike sem érinti tehát a bírósági eljárást, és nem alkalmazandó a Törvényszékre.

45. Az OHIM ezzel szemben nem hivatkozik az Európai Unió Bírósága alapokmánya 21. cikkének vagy a Törvényszék eljárási szabályzata 44. cikke 1.§-nak, 48. cikke 2. §-nak vagy 135. cikke 4. §-nak megsértésére.

46. Mivel azok a rendelkezések, amelyeknek a megsértésére hivatkoztak, nem alkalmazandók közvetlenül a fellebbezési tanácsok határozatai elleni keresetek tárgyában eljáró Törvényszék előtti bírósági eljárásra, és nem hordozzák magukban annak kötelezettségét e bíróság számára, hogy az a nemzeti jogra vonatkozóan kizárólag a törlési kérelmet előterjesztő fél által az OHIM előtt előterjesztett bizonyítékokat vegye figyelembe, azt a jogalapot, amely e rendelkezések megsértését rója fel a Törvényszéknek, hatástalannak kell tekinteni.

16 — Az NLC a C-94/02. P. sz., Biret et Cie kontra Tanács ügyben 2003. szeptember 30-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-10565. o.] 63. pontjára hivatkozik.

47. Mindazonáltal az említett rendelkezésekből eredő elveket logikusan a Törvényszék előtt folyamatban lévő bírósági eljárásra is alkalmazni kell, mivel a fellebbezési tanács és a Törvényszék előtti jogvita tárgya azonos.¹⁷

48. Mindenekelőtt tehát a jogalap megalapozottságát kell megvizsgálni

b) A nemzeti jognak a közösségi védjegyre vonatkozó jogviták keretében elfoglalt helye, valamint az uniós bíróság és az OHIM fórumainak feladata

i) A Törvényszék ítélkezési gyakorlatának felidézése

49. A megtámadott ítéletben a nemzeti jog által elfoglalt hely és az OHIM szerepe vonatkozásában választott megoldás a Törvényszék ítélkezési gyakorlatának irányvonalába illeszkedik.

50. Főszabály szerint a Törvényszék a nemzeti jogot ténybeli elemként kezeli, amelyről a felszólalónak vagy a törlést kérelmezőnek kell bizonyítékot szolgáltatnia. Ezen elvre azonban egy jelentős korlátozás vonatkozik, amely előírja az OHIM számára annak kötelezettségét, hogy hivatalból tájékozódjon a nemzeti jogról abban az esetben, ha az köztudomású ténynek minősül. Ily módon több ítélet kimondja, hogy az OHIM-nak hivatalból kell tájékozódnia – az erre megfelelőnek tartott módon – az illető tagállam nemzeti jogáról, amennyiben az erre vonatkozó információk szükségesek az illető lajstromozást kizáró vagy törlési ok alkalmazási feltételeinek, különösen pedig az előadott tények valóságtartalmának vagy a benyújtott okiratok bizonyító erejének a megítéléséhez.¹⁸ A Törvényszék szerint az OHIM által végzett vizsgálat ténybeli alapjának korlátozottsága nem zárja ki, hogy a felszólalási vagy a törlési eljárás felei által kifejezetten előterjesztett tényeken felül az OHIM köztudomású – azaz bárki által megismerhető vagy általánosan hozzáférhető forrásokból megismerhető – tényeket figyelembe vegyen.¹⁹

51. E kivétel maga is korlátozott, mivel a Törvényszék egyértelműen körülhatárolta a nemzeti jogról való, hivatalból történő tájékozódás kötelezettségét arra az esetre, ha „az OHIM [...] már rendelkezik a nemzeti jogra vonatkozó adatokkal, akár annak tartalmára vonatkozó állítások, akár a vita során előterjesztett azon iratok formájában, amelyeknek bizonyító erőt tulajdonítottak”.²⁰

52. A Törvényszék szerint „az uniós intézmények számára a nemzeti jog szabályainak meghatározása és értelmezése, amennyiben az a tevékenységükhöz elengedhetetlen, a tényállás megállapításának keretébe, és nem a jogalkalmazás körébe tartozik[, mely] utóbbi ugyanis kizárólag az uniós jog alkalmazására vonatkozhat”.²¹

17 — Lásd ebben az értelemben Kokott főtanácsnoknak a fent hivatkozott Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítélet alapiául szolgáló ügyre vonatkozó indítványának 54. pontját.

18 — A Törvényszék T-318/03. sz., Atomic Austria kontra OHIM - Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC BLITZ) ügyben 2005. április 20-án hozott ítéletének (EBHT 2005., II-1319. o.) 35. pontja; a T-225/06., T-255/06., T-257/06. és T-309/06. sz., Budějovický Budvar kontra OHIM - Anheuser-Busch (BUD) egyesített ügyekben 2008. december 16-án hozott ítéletének (EBHT 2008., II-3555. o.) 96. pontja; a T-303/08. sz., Tresplain Investments kontra OHIM - Hoo Hing (Golden Elephant Brand) ügyben 2010. december 9-én hozott ítéletének (EBHT 2010., II-5659. o.) 67. pontja, valamint a T-571/11. sz., El Corte Inglés kontra OHIM – Chez Gerard (CLUB GOURMET) ügyben 2013. március 20-án hozott ítéletének 39. pontja.

19 — A fent hivatkozott Atomic Austria kontra OHIM – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC BLITZ) ügyben hozott ítélet 35. pontja, a fent hivatkozott Budějovický Budvar kontra OHIM – Anheuser-Busch (BUD) ügyben hozott ítélet 96. pontja és a fent hivatkozott Tresplain Investments kontra OHIM – Hoo Hing (Golden Elephant Brand) ügyben hozott ítélet 67. pontja.

20 — A fent hivatkozott El Corte Inglés kontra OHIM – Chez Gerard (CLUB GOURMET) ügyben hozott ítélet 41. pontja.

21 — Ugyanott, 35. pont.

53. A Törvényszék ezen kívül rámutatott, hogy a korábbi jogra hivatkozó félnek „nem csupán azt kell bizonyítania az OHIM előtt, hogy e jog a nemzeti jogszabályokból ered, hanem maguknak e jogszabályoknak az alkalmazási körét is”.²²

54. A Törvényszék ítélkezési gyakorlata azonban nem teljesen egyöntetű, mivel egyes ítéletek úgy tűnnek, mint amelyek a nemzeti jogot nem a tényállás értékelésének vagy értelmezésének, hanem valamely jogszabály értelmezésének szempontjából közelítik meg.

55. Ily módon a nemzeti jog tartalmának meghatározása céljából a Törvényszék – mint bármely más jogszabály esetében – nem csupán az alkalmazandó jogszabály szövegét, hanem annak az ítélkezési gyakorlatban szereplő értelmezését és a jogirodalom álláspontját is megvizsgálja.²³ Az Olive Line International kontra OHIM – Knopf (O-live) ügyben 2011. szeptember 14-én hozott ítéletében²⁴ a Törvényszék a spanyol védjegy törvény egyik cikke és a 40/94 rendelet egyik cikke által megtestesített „két *norma* közötti erőteljes hasonlóságra tekintettel”²⁵ megállapította, hogy az elsőt a „közösségi ítélkezési gyakorlatra tekintettel”²⁶ kell értelmezni.

56. A nemzeti jog egyszerű ténybeli elemként történő kezelése nehézségének e jellemző megnyilvánulásai ellenére mindazonáltal megállapítom, hogy a Törvényszék főszabály szerint az OHIM-ra hárítja annak kötelezettségét, hogy hivatalból tájékozódjon a nemzeti jogról abban az esetben, ha az köztudomású ténynek minősül, és ezenkívül köteletségének érzi „annak ellenőrzését, [...] hogy a fellebbezési tanács helyesen értelmezte-e a vonatkozó [nemzeti] jogot”.²⁷

57. Meg kell továbbá határozni, hogy e kötelezettségek közül az első és a második igazolt-e, és a kettő között szükséges és logikus kapcsolat áll-e fenn, abban az értelemben, hogy a vonatkozó nemzeti jog helyes értelmezésének elvégzésére vonatkozó kötelezettség magában foglalja-e az e jogról való, hivatalból történő tájékozódást.

58. Annak érdekében, hogy e kérdésekre választ lehessen adni, vissza kell térni az alkalmazandó jogszabályokra, valamint a fent hivatkozott Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítélet hatályára.

ii) Jogszabályok

59. Első jogalapjának alátámasztásául az OHIM az alkalmazandó jogszabályokból arra következtet, hogy a nemzeti jog az egyszerű ténybeli elem státuszával rendelkezik, és ennek következménye, hogy a bizonyítási teher az arra hivatkozó felet terheli, valamint ezzel együtt jár a Törvényszék számára annak tilalma, hogy saját kezdeményezésére figyelembe vegye a nemzeti jog felek által nem hivatkozott rendelkezéseit.

60. E feltételezés a szövegek vitatható olvasatán alapul.

22 — A Törvényszék T-579/10. sz., macros consult kontra OHIM – MIP Metro (makro) ügyben 2013. május 7-én hozott ítéletének 62. pontja. Jóllehet ezen ítélet a 207/2009 rendelet 8. cikkének (4) bekezdésében említett korábbi jog jogosultja által valamely közösségi védjegy törlése iránt előterjesztett kérelmet érintett, úgy tűnik számomra, hogy a benne foglalt megoldás analógia útján alkalmazható, mivel a nemzeti jogra e rendelet 53. cikkének (2) bekezdése alapján hivatkozik (a szimmetrikus érveléshez lásd az említett ítélet 60. pontját).

23 — Lásd különösen a Törvényszék T-165/06. sz., Fiorucci kontra OHIM - Edwin (ELIO FIORUCCI) ügyben 2009. május 14-én hozott ítéletének [EBHT 2009., II-1375. o.] 42–61. pontját és a T-466/08. sz., Lancôme kontra OHIM - Focus Magazin Verlag (ACNO FOCUS) ügyben 2011. április 14-én hozott ítéletének [EBHT 2011., II-1831. o.] 33–39. pontját.

24 — T-485/07. sz. ügy.

25 — 57. pont, dőlt betűs kiemelés tőlem.

26 — Ugyanaz.

27 — A megtámadott ítélet 24. pontja.

61. Azon kívül, hogy a végrehajtási rendelet 37. szabályából nem vonható le az a következtetés, hogy a nemzeti jog az egyszerű ténybeli elem státuszával rendelkezik, amelyet a feleknek kell bizonyítani, a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése tagadhatatlanul bizonyos mértékű „jogi jelleget” ad a nemzeti jognak az uniós jogrenden belül.

– A nemzeti jog eljárási helyzete a végrehajtási rendelet 37. szabálya alapján

62. Kétségbe vonható, hogy a végrehajtási rendelet 37. szabálya b) pontjának iii. alpontjából levonható lenne azon következtetés, miszerint a nemzeti jog olyan ténybeli elem státuszával rendelkezik, amelyről az OHIM nem köteles hivatalból tájékozódni.

63. E rendelkezés szó szerinti értelmezése nem ehhez a megoldáshoz vezet.

64. A végrehajtási rendelet 37. szabálya b) pontjának iii. alpontja, amely a korábbi jognak a későbbi közösségi védjegy törlését kérelmező jogosultjára hárítja az azon elemekre való hivatkozásnak és azon elemek bizonyításának terhét, amelyek az alkalmazandó nemzeti jog alapján korábbi jogának fennállását bizonyítják, nem határozza meg teljes egészében a nemzeti jogra alkalmazandó jogi rendszert, mivel a ténybeli kérdésekre vonatkozó eljárásjogi bánásmódot e jogra csak a törlést kérelmező szerepének meghatározása vonatkozásában törekszik alkalmazni. Az utóbbinak a bizonyítékok szolgáltatására vonatkozó kötelezettsége egyáltalán nem üresedik ki azzal, ha az uniós bíróság számára elismerik annak szabadságát, hogy ezen adatokon felül tájékozódjon annak érdekében, hogy képes legyen alkalmazni a számára a nemzeti joggal összhangban lévőknek tűnő megoldást. E kötelezettséget mindenesetre továbbra is a kérelem elfogadhatatlansága szankcionálja a végrehajtási rendelet 39. szabálya (3) bekezdésének megfelelően.

65. Általánosabban egyébiránt meg kell jegyezni, hogy jóllehet vitathatatlanul kapcsolat áll fenn a nemzeti jogra vonatkozó bizonyítási teher és az uniós bíróság azon hatásköre között, hogy annak tartalmát hivatalból vizsgálja, az a körülmény, hogy a nemzeti jog bizonyításának terhét az arra hivatkozó félre hárítják, nem zárja ki szükségszerűen a bíróság minden arra vonatkozó hatáskörét, hogy e jog tartalmát, értelmét és hatályát vizsgálja.

66. A végrehajtási rendelet 37. szabálya b) pontja iii. alpontjának rendszertani értelmezése egyébiránt azt mutatja, hogy az uniós jogalkotó nem kívánta a törlési vagy a felszólalási eljárás tisztán akkuzatórius koncepcióját kialakítani, amely a bíróságot egyszerű döntőbíróvá tenné, és teljesen a felekre hagyná az ügy alakítását. Éppen ellenkezőleg, a mind az OHIM-ot, mind pedig a Törvényszéket megillető vizsgálati jogkörök az egyes eljárásokban – így a kontradiktórius eljárásokban is – fellépő különböző felek szerepeinek kiegyensúlyozottabb koncepcióját tükrözik. Ily módon a 207/2009 rendelet 78. cikkének (1) bekezdése és a végrehajtási rendelet 57. szabályának (1) bekezdése azon vizsgálati intézkedések nem kimerítő felsorolását tartalmazzák, amelyekről az OHIM határozhat.²⁸ Az OHIM illetékes fórumainak ily módon elismert, arra vonatkozó lehetősége, hogy vizsgálati intézkedéseket rendeljenek el, azt bizonyítja, hogy a közösségi védjegyre vonatkozó jogvitákban a bizonyítás vonatkozásában nem a semlegesség vagy a passzivitás elve az uralkodó. Ahogyan azt a Törvényszék elismerte, az OHIM többek között felhívhatja a feleket arra, hogy adatokat szolgáltatassanak a nemzeti jog tartalmáról.²⁹

28 — A felek meghallgatásáról, a tájékoztatás adására irányuló kérelemről, az okirati és tárgyi bizonyítékok bemutatásáról, a tanúvallomásról, a szakértői véleményről és az eskü alatt tett, a megerősített vagy a nyilatkozat felvétele szerinti államban hatályos jogszabályok szerint azonos kötőerővel járó módon tett írásbeli nyilatkozatról van szó.

29 — A fent hivatkozott Atomic Austria kontra OHIM – Fabricas Agrupadas de Muñecas de Onil (ATOMIC BLITZ) ügyben hozott ítélet 36. pontja.

67. Végül azon állítás, hogy a végrehajtási rendelet 37. szabálya azon elvet fejezi ki, amely szerint a nemzeti jog egyszerű ténykérdés, számomra – eredeti tartalmán túl – azon rendelkezésre való hivatkozásnak tűnik, amely anélkül korlátozódik arra, hogy a felperest kötelezze azon nemzeti jog hivatkozására és bizonyítására, amely által nyújtott védelemre hivatkozik, hogy kizárná az OHIM bármely kezdeményezési jogkörét.

– A nemzeti jog figyelembevétele a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése alapján

68. Az uniós jog igen eltérő rendelkezései utalnak a nemzeti jogra, és tulajdonítanak neki különböző funkciókat. A kapcsoló helyzetek e sokszínűségéhez adódik azon jogi utak többsége, amelyek révén a nemzeti jog figyelembevétele az uniós bíróságok feladata lehet.

69. A nemzeti jog uniós jogrendben betöltött különböző funkcióinak számbavételére irányuló kísérletek³⁰ mutatják a 207/2009 rendelet által tett hivatkozásoknak – valamely közösségi védjegy lajstromozásával szemben benyújtott felszólalás vagy törlési kérelem esetén – valamely egyértelműen azonosított jogi kategóriába történő besorolásának nehézségét. Egyesek szerint egyszerűen „a nemzeti jog figyelembevételéről van szó”,³¹ míg mások, akik a közösségi védjegyre vonatkozó jogvitákban eljáró uniós bíróság helyzetét ahhoz a helyzethez tekintik hasonlóknak, amelyben választottbírói kikötés alapján jár el, úgy vélik, hogy ezen utalások arra hatalmazzák fel a Törvényszéket, hogy a tagállam belső jogának jogszabályait „közvetlenül alkalmazzák és értelmezzék”.³²

70. Mindenesetre bizonyos, hogy a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése, noha nem tulajdonít uniós jogi jelleget a nemzeti jognak, az uniós intézményeket – a valamely nemzeti jogszabály által védett korábbi jog alapján valamely közösségi védjegy törlésére irányuló kérelem esetén – e jogszabály meghatározására és értelmezésére kötelezi.

71. A szóban forgóhoz hasonló helyzetben az OHIM feladata annak vizsgálata, hogy a törlési eljárás keretében teljesülnek-e a hivatkozott törlési ok alkalmazásának követelményei. Ha ezen ok a nemzeti jog által védett korábbi jog fennállásával kapcsolatos, az uniós intézmények álláspontom szerint nem szorítkozhatnak az előterjesztett bizonyítékok bizonyító erejének és hatályának ellenőrzésére. E jog értelmezése és alkalmazása is szükségessé válhat, ahogyan azt a jelen eset is szembetűnően szemlélteti. Mivel az 1986-os szerződés – amelyről a Mediatek Italia egy fénymásolatot nyújtott be – bizonyító erejét vitatták, az OHIM, a fellebbezési tanács és a Törvényszék a hivatkozott bizonyítási szabályok értelmezésének és alkalmazásának szükségességével kerültek szembe. Annak ellenőrzése, hogy a hivatkozott korábbi jog az alkalmazott jog alapján létrejött-e, és bizonyított-e, olyan előzetes kérdésnek minősül, amelyet azt megelőzően kell megválaszolni, hogy alkalmazni lehetne azon uniós jogszabályt, amely előírja a közösségi védjegy törlését. Következésképpen még ha a *jura novit curia* mondás nem is terjed ki a nemzeti jogra, amelyet az uniós bíróság nem köteles ismerni, és ha e jog tartalma

30 — Lásd különösen Rodríguez Iglesias, G. C., „Le droit interne devant le juge international et communautaire”, *Du droit international au droit de l'intégration – Liber amicorum Pierre Pescatore*, Nomos Verlagsgesellschaft, Baden-Baden, 1987, 583. o.; Chanteloup, H., „La prise en considération du droit national par le juge communautaire: contribution à la comparaison des méthodes et solutions du droit communautaire et du droit international privé”, *Revue critique de droit international privé*, 2007, 539. o.; Jääskinen főtanácsnoknak a C-106/09. P. sz. és C-107/09. P. sz. Bizottság és Spanyolország kontra Gibraltár kormánya és Egyesült Királyság egyesített ügyekben 2011. november 15-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-11113. o.) alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványának 38–48. pontja, valamint Mengozzi főtanácsnoknak a C-401/09. P. sz., Evropaïki Dynamiki kontra BCE ügyben 2011. június 9-én hozott ítélet (EBHT 2011., I-4911. o.) alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványának 66–76. pontja.

31 — Lásd ebben az értelemben Chanteloup, H., i.m., amely jelzi, hogy „a figyelembevétel mechanizmusa ahhoz vezet, [...] hogy valamely szabályt olyan egyszerű jogi adattá alakít át, amely később olyan ténybeli adattá alakul át, amely az alkalmazandó szabály révén figyelembe vehető” (14. pont). A nemzeti jognak ténybeli adattá történő ezen átalakulása sokkal szembetűnőbb az uniós jogban, mint a nemzetközi magánjogban e jog önálló értelmezésének elve miatt, amelynek alapján az uniós bíróság „a leggyakrabban megtagadja, hogy belső minősítések mögé rejtőzzön” (uo.).

32 — Lásd Jääskinen főtanácsnoknak a fent hivatkozott Bizottság és Spanyolország kontra Gibraltár kormánya és Egyesült Királyság egyesített ügyekben 2011. november 15-én hozott ítélet alapjául szolgáló ügyre vonatkozó indítványának 42. pontját.

eljárásjogilag olyan tényként is vizsgálendő, amelyet a feleknek kell állítaniuk és bizonyítaniuk, azon személy szempontjából, akinek azt alkalmaznia kell, az említett jog a jogvita rendezéséhez vezető intellektuális okfejtésben ugyanolyan helyet tölt be, mint bármely más jogszabály, függetlenül attól, hogy mi az eredete.

72. A fenti okokból vélem úgy, hogy a 207/2009 rendelet 53. cikkének (2) bekezdése a nemzeti jognak az uniós jogrenden belül bizonyos fokú jogi jelleget ad, amely megtiltja, hogy az egyszerű ténykérdésnek tekintsék.

73. E következtetést a fent hivatkozott Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítéletből levonható tanulságok is megerősítik.

iii) Az Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítélet hatálya

74. A fent hivatkozott Edwin kontra OHIM ügyben hozott ítélet jelentős segítséget nyújt a felperes, az OHIM illetékes fórumai, a Törvényszék és a Bíróság szerepmegosztása vonatkozásában felmerülő kérdések megválaszolásához.

75. Elsőként a Bíróság a végrehajtási rendelet 37. szabályából a nemzeti jogszabály alapján védelmet élvező korábbi jog miatt valamely közösségi védjegy törlését kérelmező fél azon kötelezettségére következtet, hogy az OHIM elé terjessze azokat a bizonyítékokat, amelyek alátámasztják e jogszabály tartalmát.

76. Másodszor a Bíróság előírja az OHIM illetékes fórumai számára annak feladatát, hogy „értékel[jék] az említett jogszabály tartalmának megállapítása érdekében a kérelmező által előterjesztett bizonyítékok bizonyító erejét és hatályát.”³³

77. Harmadszor kimondja, hogy a Törvényszék hatáskörrel rendelkezik „a kérelmező által az állítólagos védelmet illetően hivatkozott nemzeti jogszabály tartalmának alátámasztása érdekében előterjesztett bizonyítékok tekintetében az OHIM által elvégzett értékelés jogszerűségi szempontból történő, teljes körű felülvizsgálatára”.³⁴

78. Negyedszer a Bíróság meghatározza az általa végzett felülvizsgálat terjedelmét azzal, hogy azt három szakaszra bontja, amelyek egyenként a hatályos jog szövegére, tartalmára és hatályára vonatkoznak. A „szóban forgó nemzeti rendelkezések szövegének értelmét, [a velük kapcsolatos nemzeti ítélkezési gyakorlatot] vagy az azokra vonatkozó jogirodalmat”³⁵ az elferdítés szempontjából vizsgálja, míg ezen adatok tartalmát és azok mindegyikének a többihez viszonyított hatályát a nyilvánvaló tévedésre vonatkozó felülvizsgálatnak veti alá.

79. Ezen ítéletre vonatkozó értelmezésem igen jelentősen eltér az OHIM által adott értelmezéstől. Az utóbbi azon állításával ellentétben, amely szerint a fenti ítéletből az következik, hogy a nemzeti jog ténykérdés, nem gondolom, hogy a Bíróság jobban hajlott volna a ténybeli elem, mint a jogi elem irányába.

33 — 51. pont.

34 — 52. pont.

35 — 53. pont.

80. Először is meg kell állapítani, hogy a Bíróság tartózkodott attól, hogy állást foglaljon azon „elemek” minősítése vonatkozásában, amelyeket a felperesnek kell benyújtania a nemzeti jog tartalmának bizonyítása érdekében. Nem csupán nem minősítette azokat „ténybeli elemeknek”, hanem annak előírásával, hogy a Törvényszék feladata „értékelni [...] a kérelmező által előterjesztett bizonyítékok bizonyító erejét és hatályát”, ráadásul a ténybeli elemekre vonatkozó felülvizsgálat esetén alkalmazottól eltérő új kifejezést használt azon vizsgálat terjedelmének meghatározása érdekében, amelyet az OHIM illetékes fórumainak az előterjesztett bizonyítékok vonatkozásában el kell végezniük.

81. Ezt követően a Bíróság „a jogszerűség teljes körű felülvizsgálatát”, amelyet a Törvényszéknek el kell végeznie, a 40/94 rendelet 63. cikke (2) bekezdésének, jelenleg a 207/2009 rendelet 65. cikke (2) bekezdésének szövegére alapította, amely lehetőséget ad az OHIM fellebbezési tanácsainak határozatai ellen „a hatáskör hiányára, lényeges eljárási szabálysértésre, a Szerződés vagy e rendelet, illetve az *ezek alkalmazásával kapcsolatos bármely jogszabály* megsértésére vagy hatáskörrel való visszaélésre”³⁶ alapított kereset indítására. A Bíróság kifejezetten utalt Kokott főtanácsnok indítványára, aki úgy vélte, hogy a „[207/2009 rendelet] alkalmazásával kapcsolatos bármely jogszabály” kifejezés elég tág értelmű ahhoz, hogy ne csupán az uniós jogot, hanem az e rendelet alkalmazása keretében alkalmazandó nemzeti jogot is lefedje.³⁷

82. Márpedig a Bíróság e vizsgálatot a Törvényszéknek a tények értékelése során elkövetett tévedések szankcionálására vonatkozó jogkörét alapul véve is igazolhatta volna. A Bíróság ugyanis visszatérően úgy határozott, hogy az OHIM fellebbezési tanácsai által hozott határozatok jogszerűségi felülvizsgálatának elvégzése során a Törvényszék vizsgálhatja, hogy e tanácsok a jogvita tényállását jogilag pontosan minősítették-e, vagy hogy „nem volt-e téves az említett tanácsok elé terjesztett tényállás értékelése.”³⁸

83. Ha a Bíróság a nemzeti jogot egyszerű ténybeli elemnek tekintette volna, a Törvényszék által végzett vizsgálatot teljesen logikusan a tények értékelése során elkövetett tévedések szankcionálására vonatkozó jogkörével indokolta volna.

84. Végül meg lehet említeni, hogy a Bíróság a fellebbezés keretében a Törvényszék elé terjesztett bizonyítékok elferdítésén túlra terjesztette ki hatáskörét annak elismerésével, hogy fennáll a nyilvánvaló értékelési hiba vizsgálatának jogköre.³⁹ Noha nem könnyű meghatározni, hogy meddig terjedhet ezen vizsgálat keretében a jogszerűség bírósági felülvizsgálata, azt lehet gondolni, hogy az elferdítés és a nyilvánvaló értékelési hiba vizsgálata valószínűleg nem csupán intenzitása, hanem célja alapján is elkülönül, mivel az első magára a nemzeti jog tartalmára vonatkozik, míg a második e jog értelmezése és értékelése tekintetében lehet alkalmazandó.

85. Végül az alkalmazandó jogszabályok szövegéből és szelleméből, valamint azoknak a Bíróság általi értelmezéséből két fő tanulság vonható le, az egyik a nemzeti jog helyzetével, a másik az uniós bíróság feladatával kapcsolatban.

86. Először is, a nemzeti jogot, jóllehet arra a törlést kérelmezőnek kell hivatkoznia és neki kell azt bizonyítania, nem lehet egyszerű ténybeli elemnek tekinteni. A nemzeti jogra a 207/2009 rendeletben történő utalás jogi jelleget ad e jognak, amely bizonyos módon az uniós jog tömbjébe kerül azzal, hogy annak tekintetében a Törvényszék teljes körű jogszerűségi felülvizsgálatot gyakorol.

36 — Dőlt betűs kiemelés tőlem.

37 — Lásd a hivatkozott főtanácsnoki indítvány 61–67. pontját.

38 — Lásd a C-101/11. P. és C-102/11. P. sz., Neuman és társai kontra José Manuel Baena egyesített ügyekben 2012. október 18-án hozott ítélet 39. pontját, és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

39 — Lásd Coutron, L., „De l’irruption du droit national dans le cadre du pourvoi”, *Revue trimestrielle de droit européen*, 2012, 170. o., aki megjegyzi, hogy „a nyilvánvaló tévedés vizsgálatának ismételt említése inkább arra indít, hogy [...] [a nemzeti jogot] a fellebbezés szakaszában jogi elemnek tekintsük”.

87. Másodszor a nemzeti jog alkalmazása esetén az OHIM illetékes fórumainak és az uniós bíróságnak a feladatára nem a semlegesség elve vonatkozik, amely tisztán passzív szerepbe kényszerítené őket az állított jog tartalmára vonatkozó valamennyi felülvizsgálati jogkör megtiltásával.

88. A fentiekre tekintettel kell értékelni, hogy a Törvényszék köteles-e hivatalból vizsgálni az alkalmazandó nemzeti jogot.

iv) Az alkalmazandó nemzeti jog hivatalból történő vizsgálata

89. Az az álláspontom, hogy a jogszerűség Törvényszék által végzendő teljes körű felülvizsgálata feltételezi, hogy olyan megoldást adhat a jogvitára, amely összhangban van a hatályos nemzeti joggal, és e célból szükség esetén hivatalból vizsgálja a felek által állításaik alátámasztására hivatkozott nemzeti jogszabályok tartalmát, alkalmazási feltételeit és hatályát.

90. Három érv szól e megoldás mellett.

91. Az első a 207/2009 rendelet hatékony érvényesülésén alapul. Úgy tűnik számomra, hogy a közösségi védjegy oltalmának az említett védjegy által követett célja veszélybe kerülne, ha a védjegy törlését a valamely nemzeti jogszabály által védett korábbi jog alapján ki lehetne mondani anélkül, hogy az OHIM illetékes fórumai vagy a Törvényszék vizsgálhatnák, hogy az előttük felmerülő kérdésre a hatályos nemzeti jog alapján milyen választ kell adni. Kétségtelen, hogy e jog téves értékelése valamely korábbi jog létezésének jogellenes elismeréséhez és a törlési kérelem elfogadásához vezethet.

92. A második érv a hatékony bírói jogvédelem elvének követelményeivel kapcsolatos. Az annak hivatalból való ellenőrzésére vonatkozó jogkör, hogy teljesülnek-e a hivatkozott nemzeti jogszabály alkalmazásának feltételei, számomra úgy tűnik, abból a követelményből is következik, hogy az OHIM illetékes fórumainak valamennyi olyan döntése, amely a közösségi védjegy jogosultját valamely jogától fosztja meg, olyan bírósági felülvizsgálat tárgya lehessen, amelynek célja e jog hatékony védelmének biztosítása. Márpedig a bírósági felülvizsgálat elveszítené lényegi tartalmát, ha az uniós bíróságnak be kellene érnie a felperes által benyújtott dokumentumokkal, az alkalmazandó szabályok helytelen alkalmazásának vagy téves értelmezésének kockázata mellett.

93. A harmadik érv az OHIM illetékes fórumai által a közösségi védjegyet érintő jogvita során betöltött szerepen alapul. Ezen fórumok, amelyek távolról sem szoríthatók kizárólag adminisztratív szerepkörbe, kvázi-igazságszolgáltatási feladatot látnak el, amely egyenértékű a védjegybitorlási ügyekben viszontkereseti kérelem alapján eljáró nemzeti bíróságok feladataival. Egyébiránt a 207/2009 rendelet 100. cikkének (2) bekezdése határozatuknak az ítélt dolog hatályát tulajdonítja. Következésképpen nem tűnik logikusnak, hogy a nemzeti jog alkalmazása és értelmezése tekintetében végzett felülvizsgálat mértéke jelentősen eltérjen aszerint, hogy a törlési kérelmet közvetlenül az OHIM előtt, vagy viszontkereset útján a nemzeti bíróság előtt terjesztették elő.

94. Hangsúlyozni kell, hogy a vonatkozó nemzeti jogról hivatalból történő tájékozódás jogköre egyáltalán nem irányul arra, hogy a felperes által az őt terhelő bizonyítás során a nemzeti jog tartalmával kapcsolatban elkövetett esetleges mulasztást pótolja. Ezzel szemben annak az uniós bíróság részére való lehetővé tételéről van szó, hogy felülvizsgálja a hivatkozott és bizonyítékként felhozott nemzeti jog relevanciáját. Az alapos felülvizsgálat elvégzésének megtiltása azzal jár, hogy az OHIM illetékes fórumai végső soron egyszerűen csak elfogadják a felperes által szolgáltatott nemzeti jogot.

95. Következésképpen úgy vélem, hogy a Törvényszék – azzal, hogy hivatalból tájékozódott a vonatkozó olasz jog tartalmáról – jogosan vizsgálta, hogy a fellebbezési tanács e jog helyes értelmezését követte-e.

96. Ezzel szemben úgy vélem, hogy ezen felülvizsgálati kötelezettség igazolása nem a köztudomású tény fogalmában keresendő.

97. Egyrészt a nemzeti jog nem tekinthető úgy, mint amely a ténybeli elem jellemzőivel rendelkezik.

98. Másrészt és különösen, a köztudomású tény fogalmának a nemzeti jogra történő használata nagyfokú jogbizonytalanságot idéz elő, és önkény forrása lehet. E tekintetben igencsak kételkedem abban, hogy a magánokiratok bizonyító erejét az olasz jogban szabályozó összetett elvek mindenki számára hozzáférhetővé lennének, és azokat valóban „köztudomású ténynek” lehetne minősíteni.

99. Ahogyan fent már jeleztem, a hivatból történő felülvizsgálat kötelezettségét a 207/2009 rendelet hatékony érvényesülése megőrzésének szükségességére és a hatékony bírói jogvédelem követelményeire alapítom.

100. Azt is pontosítani kell, hogy e kötelezettségnek körülhatároltnak kell maradnia. Ahogyan a Törvényszék kimondta,⁴⁰ az csak akkor alkalmazandó, ha az OHIM már rendelkezik a nemzeti jogra vonatkozó adatokkal. Ezenkívül nem a jogvita tárgyának új ténybeli elemekre való hivatkozással történő módosítását teszi lehetővé, hanem csupán a hivatkozott nemzeti jogszabályok tartalmának, alkalmazási feltételeinek és hatályának ellenőrzését.

101. E pontosítás legalább részben választ ad az OHIM által előadott azon gyakorlati kifogásra, amely az alkalmazandó jog megismerésének gyakorlati lehetetlenségére vonatkozik. Nem arról van szó, hogy az OHIM illetékes fórumai átveszik a felek szerepét a bizonyítás során. Tájékoztató kötelezettségük korlátozottabb körű, mivel csak a felperes által a nemzeti jog tartalma és az általa biztosított védelem hatálya vonatkozásában nyújtott információk igazságtartalmának ellenőrzésére irányul.

102. Ráadásul, anélkül hogy figyelmen kívül hagynám azon nehézségeket, amelyekkel az OHIM a nemzeti jog tartalmának vizsgálata során szembekerülhet, úgy tűnik számomra, hogy az információs eszközök fejlődése olyan helyzetbe hozza ezen – emlékeztetek rá – vizsgálati eszközökkel rendelkező uniós intézményt, hogy ellenőrizni tudja a felperes által a nemzeti jog által biztosított védelem vonatkozásában előadottak megbízhatóságát.

103. A fenti szempontok összessége alapján az a véleményem, hogy az OHIM által felhozott első jogalapot el kell utasítani.

B – Az OHIM meghallgatáshoz való jogának megsértésére alapított második jogalapról

1. A felek érvei

104. Az OHIM szerint az uniós jog egyik általános elve alapján a hatósági határozatok azon címzettjeinek, akik érdekeit a határozat érzékelhetően érinti, lehetőséget kell adni arra, hogy megfelelően kifejtessék álláspontjukat.⁴¹

105. Azt állítja, hogy a jelen ügyben nem volt lehetősége arra, hogy megfelelően kifejtse álláspontját a 2007. június 14-én hozott ítéletről, amelyre a felek a közigazgatási eljárás során nem hivatkoztak, és hogy ezért nem képezte részét a fellebbezési tanács előtt folyamatban lévő jogvita tárgyának, és hogy ha lett volna erre lehetősége, a Törvényszék okfejtése és végkövetkeztetése is eltérő lett volna.

40 — A fent hivatkozott El Corte Inglés kontra OHIM – Chez Gerard (CLUB GOURMET) ügyben hozott ítélet 41. pontja.

41 — Az OHIM a Törvényszék T-34/00. sz., Eurocool Logisti kontra OHIM (EUROCOOL) ügyben 2002. február 27-én hozott ítéletének (EBHT 2002., II-683. o.) 21. pontjára és a T-320/03. sz., Citicorp kontra OHIM (LIVE RICHLIY), ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítéletének (EBHT 2005., II-3411. o.) 22. pontjára hivatkozik.

106. Az OHIM ebből azt a következtetést vonja le, hogy a Törvényszék megsértette a meghallgatáshoz való jogát.

107. Az NLC azt a választ adja, hogy azon jogi kérdést, amelyre vonatkozóan a Corte suprema di cassazione ítélkezési gyakorlata relevanciával bírt, azért hozták fel a tárgyaláson, mert a Törvényszék – eljárási szabályzata 64. cikkének alkalmazásával – 2012. február 7-i levelével felhívta az OHIM-ot arra, hogy adjon választ az olasz polgári törvénykönyv 2704. cikkének hatályával kapcsolatos kérdésekre. Előadja, hogy az OHIM-nak tehát lehetősége volt arra, hogy mind írásban, mind pedig a tárgyaláson meghallgassák e kérdésben, és nem állítható, hogy hacsak nem figyelmeztetnek előre minden releváns vagy esetlegesen releváns ítélkezési gyakorlattal kapcsolatban, az utóbbiakra hivatkozó ítélet megsérti a védelemhez való jogot.

108. Az NLC hozzáteszi, hogy feltéve, hogy a Törvényszék jogi tévedést követett el azzal, hogy nem adott lehetőséget az OHIM számára az ítélkezési gyakorlattal kapcsolatos észrevételeinek megtételére, e tévedés semmi esetre sem volt befolyással a határozat kimenetelére.

2. Értékelés

109. Noha – amint fent már utaltam rá – a Törvényszék bizonyos korlátok között köteles hivatalból tájékozódni a nemzeti jogról, alapvetőnek tartom ennek kapcsán újra hangsúlyozni azt a jelentőséget, amelyet a Bíróság a kontradiktórius eljárás elvének, amely valamennyi tisztességes eljárás alapvető követelménye, mindig is tulajdonított.

110. A tisztességes eljáráshoz való jog az uniós jog egyik alapelve, amelyet az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke és az Emberi Jogok Európai Egyezményének⁴² 6. cikke is biztosít, mely utóbbiak „egyenértékű védelmet” nyújtanak.⁴³

111. Az e jog követelményeinek való megfelelés érdekében az uniós bíróságoknak az előttük folyamatban lévő eljárásokban gondoskodniuk kell a kontradiktórius eljárás elvének betartásáról, valamint arról, hogy ők maguk is betartsák azt,⁴⁴ amely elv minden olyan eljárásra vonatkozik, amely az adott uniós intézmény olyan határozatához vezethet, amely érzékenyen érinti valamely személy érdekeit.⁴⁵

112. A kontradiktórius eljárás elve nem csupán azt a jogot biztosítja az eljárásban részt vevő feleknek, hogy megismerjék és megvitassák az ellenfél által a bírósághoz benyújtott iratokat és észrevételeket. Szintén magában foglalja a feleknek a bíróság által hivatalból figyelembe vett azon elemek megismeréséhez és megvitatásához való jogát is, amelyekre az a határozatát alapítani kívánja.⁴⁶

42 — Az 1950. november 4-én Rómában aláírt egyezmény.

43 — A C-439/11. P. sz., Ziegler kontra Bizottság ügyben 2013. július 11-én hozott ítélet 126. pontja és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 — A C-89/08. P. sz., Bizottság kontra Írország és társai ügyben 2009. december 2-án hozott ítélet (EBHT 2009., I-11245. o.) 51 és 54. pontja, valamint a C-197/09. RX-II. sz., M kontra EMEA ügyben 2009. december 17-én hozott ítélet (EBHT 2009., I-12033. o.) 42. pontja.

45 — A fent hivatkozott Bizottság kontra Írország és társai ügyben hozott ítélet 50. pontja, valamint a fent hivatkozott M kontra EMEA ügyben hozott ítélet 41. pontja.

46 — A fent hivatkozott Bizottság kontra Írország és társai ügyben hozott ítélet 52. pontja és 55. pontja, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

113. Az ítélezési gyakorlat egyértelműen elismerte e jog fennállását nem csak abban az esetben, ha a bíróság olyan tények és dokumentumok alapján hozza meg a határozatát, amelyekről a felek nem szerezhettek tudomást,⁴⁷ hanem abban az esetben is, ha hivatalból felhozott jogalapokra alapítja határozatát.⁴⁸

114. A meghallgatáshoz való jog alkalmazási köre ugyanis kiterjed minden olyan elemre, amely az eljárás kimenete szempontjából meghatározó,⁴⁹ és a döntési aktus alapjául szolgál, tekintet nélkül arra, hogy ténybeli vagy jogi elemekről van szó, és kizárólag a szerv által elfogadni kívánt végső állásfoglalás vagy maga az ítélethozatal aktusa jelent kivételt alóla.

115. Következésképpen meg kell vizsgálni, hogy a jelen ügyben a feleknek az eljárás során lehetőségük volt-e előterjeszteni észrevételeiket a Törvényszék által hivatalból felhozott elemek vonatkozásában.

116. E tekintetben, ahogyan a 2012. február 7-én a Törvényszék által elküldött levelekből és az azokhoz mellékelt kérdésekből kitűnik, jóllehet a felek előadhatták álláspontjukat az olasz polgári törvénykönyv 2704. cikkének rendelkezései vonatkozásában, nem tették lehetővé a számukra, hogy észrevételeket terjesszenek elő a 2007. június 14-én hozott ítélettel kapcsolatban.

117. A megtámadott ítélet 32., 35., 36., 39. és 40. pontjának együttes értelmezéséből egyértelműen kitűnik, hogy a 2007. június 14-i ítélet tartalma meghatározó volt a Törvényszék okfejtésében, és ha azt nem vette volna figyelembe, a megoldás eltérő lett volna. A Törvényszék azért vélte úgy, hogy a fellebbezési tanács nagyobb jelentőséget tulajdoníthatott az NLC által állított szabálytalanságoknak, és hogy ezért a megtámadott határozatot hatályon kívül kellett helyezni, mert kimondta, hogy a fellebbezési tanács nem vette figyelembe azon ítélezési gyakorlatot, amely szerint a postai bélyegző dátuma valódiságával szemben felhozott bizonyíték anélkül előterjeszthető, hogy a hamisítás jogcímén indított eljárást le kellene folytatni.

118. A fentiekből következik, hogy a Törvényszék megsértette a tisztességes eljáráshoz való joghoz kapcsolódó követelményekből következő kontradiktórius eljárás elvét.

119. Úgy vélem tehát, hogy a második fellebbezési jogalapnak helyt kell adni.

120. Ezen feltételek mellett úgy vélem, hogy nem kell megvizsgálni a nyilvánvaló következetlenségre és a tények elferdítésére alapított harmadik jogalapot.

V – Az ügynek a Törvényszék elé való visszautalásáról

121. A Bíróság alapokmánya 61. cikkének első bekezdéséből következik, hogy ha a fellebbezés megalapozott, a Bíróság a Törvényszék határozatát hatályon kívül helyezi. Ha a per állása megengedi, az ügyet maga a Bíróság is érdemben eldöntheti, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszékhez.

122. A jelen ügyben úgy vélem, hogy a per állása nem engedi meg az érdemi határozathozatalt, mivel a feleknek lehetőséget kell adni arra, hogy kontradiktórius eljárás keretében fejtsék ki álláspontjukat a Törvényszék által hivatalból hivatkozott nemzeti jogszabályokról.

47 — Uo., 52. pont és az ott hivatkozott ítélezési gyakorlat.

48 — Uo. (55. pont). Lásd még a fent hivatkozott M kontra EMEA ügyben hozott ítélet 41. pontját és a C-472/11. sz. Banid Plus Bank ügyben 2013. február 21-én hozott ítélet 30. pontját. Az utóbbi ítélet alapjául szolgáló ügy egy kikötés tisztességtelen voltának a nemzeti bíróság általi, hivatalból történő megállapítására vonatkozott. A tisztességes eljáráshoz való jog általános követelményein alapuló megoldás azonban számomra az uniós bíróságra átültethetőnek tűnik, amely a jogvitát egy hivatalból felhozott jogalap alapján kívánja megoldani.

49 — A fent hivatkozott Bizottság kontra Írország és társai ügyben hozott ítélet 56. pontja, valamint a fent hivatkozott M kontra EMEA ügyben hozott ítélet 41. pontja.

123. E megfontolások alapján azt javaslom, hogy a jelen ügyet az érdemi határozat meghozatala céljából utalják vissza a Törvényszék elé.

VI – Véggövetkeztetések

124. A fenti megfontolásokra tekintettel indítványozom, hogy a Bíróság az alábbiak szerint határozzon:

- 1) A Bíróság az Európai Unió Törvényszéke T-404/10. sz., National Lottery Commission kontra OHIM – Mediatek Italia és De Gregorio (kéz ábrázolása) ügyben 2012. szeptember 13-én hozott ítéletét hatályon kívül helyezi.
- 2) A Bíróság az ügyet visszautalja az Európai Unió Törvényszéke elé a kereset megalapozottságával kapcsolatos határozathozatalra.
- 3) A Bíróság a költségekről nem határoz.